

L'hora de "tota" la veritat

Com que ho tenim a tocar, també és l'hora de dir-nos "tota" la veritat. Per no decebre ningú. Per saber què posem en risc. Perquè ningú no pugui dir que el van enganyar. Perquè no passi que els qui hagin aguantat bé el combat fins a la independència, després no pensin que es van equivocar. Vet aquí, doncs, tres qüestions fonamentals.

1. El camí que han fet els catalans cap a la independència s'inicia per una barreja de dos elements de naturalesa diferent, assumits en proporcions diverses segons la posició i la consciència política de cadascú. D'una banda, hi ha el descobriment del desemparament i maltractament de l'estat espanyol als interessos dels ciutadans de Catalunya. Per dir-ho pel broc gros: molts s'han anat adonant que ser espanyols és un molt mal negoci. Però, de l'altra, hi ha la resposta a la humiliació a què vam ser sotmesos amb l'arrogant resposta espanyola davant el fracàs de la reforma de l'Estatut i que no ha cessat de manifestar-se fins ara mateix. Això darrer va funcionar com a desencadenant de la presa de consciència d'aquell maltractament que ja venia d'antic. La humiliació, però, no va d'interessos, sinó que ofèn la dignitat. S'entén que s'hagi accentuat la consciència del maltractament i els avantatges materials de la independència, però cal saber que també és per on l'estat espanyol ens podria doblegar en el futur. En canvi, l'ofensa a la dignitat nacional és una di-

mensió que no admet transigència ni pacte. I tot va començar per aquí. La il·lusió que ha acompanyat el procés ha vingut més de la possibilitat de reivindicar la dignitat que no pas de la d'avantatges materials. Obviar aquest fet seria abocar el procés, tard o d'hora, al fracàs.

2. La popularització del procés va arrencar a finals del 2006 i s'ha fonamentat en l'evidència de poder fer un país millor: més just, més pròsper, més lliure. L'Estat no ens ha fallat en cap moment exasperant l'ambició secessionista. Per si fos poc, la crisi econòmica ha contribuït a fer visible la feblesa dels instruments de l'autogovern per poder-hi respondre. I hem excel·lit a l'hora de dibuixar la cara positiva de la nostra ambició. Tanmateix, em temo que hem parlat poc de les res-

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

ponsabilitats que anaven associades al fet de tenir un estat propi. Fins ara hem pogut ignorar la cara fosca del paper de l'estat pel fet que pertanyíem a un que no consideràvem nostre i que, fictíciament, pensàvem que les seves decisions no ens atenyien. Però quan tinguem el nostre propi estat ja no

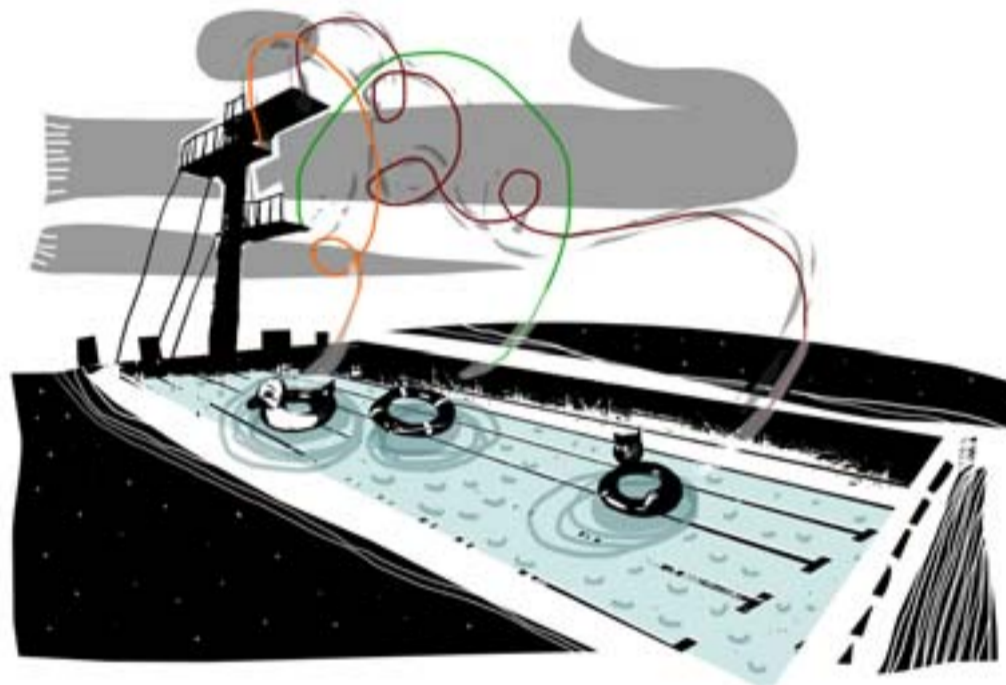
podrem derivar les culpes dels fracassos, ni la responsabilitat dels errors, ni el fet d'haver d'assumir responsabilitats antipàtiques a cap adversari extern. Cobrarà impostos, posarà ordre i farà respectar la llei, haurà de garantir la defensa i seguretat... Sí, sí: ho farem més bé, però caldrà fer-ho. El somriure de la nostra revolució, de tant en tant, s'haurà de posar seriós i més d'una vegada haurà de fer cara de circumstàncies. Els catalans no tenim memòria del que és el poder d'un estat.

Sé que em repeteixo, però ara que ens agrada posar Dinamarca de model, repeteixo que faríem bé de mirar amb atenció la sèrie televisiva *Borgen* per saber de què va.

3. Inevitablement, solem projectar els nostres desitjos, interessos i il·lusions en la Catalunya independent. Però tenim un país divers i hi ha desitjos, interessos i il·lusions no tan sols diferents, sinó radicalment contraposats. I aquestes diferències es dirimeixen democràticament, amb majories que governen legítimament i amb minories que miren d'arribar al govern. De manera que és molt important que se sàpiga diferenciar l'aspiració a la sobirania –on ens podem trobar tothom– de les ambicions particulars. L'única resposta legítima a com serà una Catalunya independent és que serà com vulguin les majories aconseguides democràticament. ¿Tindrem un sistema fiscal més eficient i redistributiu? ¿Podrem fer polítiques socials més justes? ¿Les polítiques econòmiques asseguraran més feina per a tothom? ¿Un ensenyament i una sanitat públiques encara més excel·lents? Fins aquí, tots d'acord. Però les maneres d'aconseguir-ho es dilucidaran democràticament. Personalitzo la reflexió: jo no renunciaria a una Catalunya independent ni que tingués la convicció que l'acabarien governant polítics radicalment contraris a les meves idees. I ara generalitzo: no aconseguirem la independència si no hi ha una majoria que la vulgui renunciant a la garantia que "els seus" la governin.

En resum: que no es perdi de vista que la dignitat està per sobre de l'interès, que la il·lusió no es pot desvincular de la responsabilitat i que l'endemà de la independència es gestionarà democràticament. Tres obvietats que seria funest oblidar.

No aconseguirem la independència si no hi ha una majoria que la vulgui renunciant a la garantia que "els seus" la governin

SUSANA SUBIRANA